"Quan va despertar, el dinosaure encara hi era" - Levante de Castelló - 01/06/2019

La premsa ha anunciat a la societat castellonenca l'eliminació d'un grup de l'especialitat de Mestre-a en Educació Primària. El dia 16 d'abril el Consell de Govern de l'UJI va decidir reduir l'oferta de places de la titulació de Mestre-a per al proper curs. La matrícula en primer curs baixa de 216 estudiants a 144 .La reducció en primer curs suposarà que 72 estudiants no es puguen matricular en la universitat pública per poder ser mestres (cal augmentar la xifra a mesura que haurien passat els cursos acadèmics i els anys). Aquesta és una decisió amb conseqüències en la política educativa de l'UJI, perquè va lligada a una lògica de mercat que mai hauria de donar-se en la universitat pública. Tenim una obligació humanista i ètica: garantir que totes les persones de la societat tinguen l'oportunitat d'accedir als millors centres educatius públics. La nostra titulació està vinculada amb la defensa d'una educació pública de qualitat. No podem despolititzar l'educació pública perquè som un be social, la nostra finalitat és formar una ciutadania crítica i emancipada intel.lectualment . Però com es visibilitza des de la investigació educativa crítica, la universitat del coneixement universitari s'instrumentalitza al servei de l'economia, es muta la finalitat mateixa de l'educació, es subordina la seua funció social. No podem, ni volem oblidar que el que legitima l'acció educativa és l'humanisme, no el mercat. Els arguments que des del Departament d'Educació i Didàctiques Específiques i des del Departament de Pedagogia i Didàctica de les CC. Socials, la Llengua i la Literatura donarem als vicerectorats implicats, el vicerector d'Ordenació Acadèmica i Professorat i la vicerectora d'Estudis i Docència, en una reunió conjunta, deixaven molt clars una sèrie d'arguments:

La titulació de Mestre-a de l'UJI proporciona molts ingressos en matriculació. Aquesta dada ha estat sistemàticament invisibilitzada. I, a més, la titulació de Mestre-a ha estat fins aquest curs acadèmic de tota la Facultat de CC. Humanes i Socials la titulació que ha tingut més estudiantat matriculat en primer curs. A la vegada, entre altres, titulacions amb una demanda minvada reben crèdits mentre Mestre-a els perd. Una cosa és defensar que no es perguen titulacions imprescindibles per mantenir la cultura i altra molt diferent, restar crèdits a una titulació que no tan sols no és deficitària, és que té una demanda superior a l'oferta.

Es van oferir alternatives, argumentades pedagògicament, per exemple, en lloc d'eliminar un grup, en cas d'ésser realment necessari rebaixar crèdits, rebaixar la ràtio dels grups. Això seria coherent des de la millora de les condicions docents per garantir la qualitat educativa. Es va ignorar. Cal remarcar que la titulació de Mestre-a no compleix amb la ràtio de 72 estudiants per aula, està molt per sobre, i això amb estudiantat que per primera vegada cursa l'assignatura, en cursos anteriors hem arribat a sobrepassar els 100 en moltes assignatures obligatòries; és a dir hem estat sostenint en el temps una ràtio exponencialment superior a la d'altres titulacions que tenien unes xifres ridícules en comparació. Al llarg d'un temps de crisi hem contribuït de manera molt evident al manteniment econòmic de l'UJI. El professorat titular som una minoria, el percentatge més gran l'ocupa el professorat associat, injustament tractat.

L'argument de rebaixar la matrícula potencial eliminant un grup, va en contra del significat de la innovació en educació des de la recerca educativa. Som professorat, investigadors i investigadores de la universitat pública, no mercaders. Conseqüentment hem de generar la nostra oferta educativa lligada a la innovació i a la investigació, des de criteris de rigor científic i, conseqüentment, des de l'anàlisi exhaustiva de les necessitats reals de l'estudiantat potencial, que en cap cas s'acaba en l'oferta laboral valenciana, el nostre estudiantat s'examina en altres comunitats com Catalunya i Balears i pot a més optar a altres comunitats autònomes. Les sortides professionals no són únicament l'escola, també hi ha molts altres camps educatius.

En relació al Pràcticum ho hem tutoritzat i desenvolupat sortejant tota classe d'obstacles i ho hem fet amb eficiència. Hem implementat innovació educativa. I estem generant des de fa dos anys una alternativa que, d'aconseguir implementar-la, seria pionera a l'avantguarda educativa estatal. Per canviar un pràcticum en el qual s'imbriquen teoria i pràctica i a més, professionalització del nostre estudiantat, els arguments en cap cas han de ser econòmics.

Novament subratlle el compromís social i ètic amb la defensa de l'educació pública. Totes les investigacions més rellevants mostren que als països amb millors resultats educatius, per exemple Finlàndia o Canada, la base no és la competitivitat, és la solidaritat, els valors comunitaris, l'equitat com a principi ètic i pedagògic. Vaig formar part del claustre que va redactar els Estatuts de l'UJI i del debat i redacció dels mateixos. En el seu contingut s'inclou aquest mateix principi de solidaritat, i el compromís amb el perfeccionament del sistema educatiu, clarament optar per eliminar un grup sense variar la ràtio de la resta de grups, per exemple, demostra que no es cerca la millora de la qualitat en la formació de mestres a l'UJI, l'objectiu és altre ben diferent. També s'inclou als Estatuts que som un Servei Públic és a dir com a docents i investigadors i investigadores de la universitat pública estem al servei de la societat civil, no dels interessos dels mercats. I es remarca que l'ensenyança que impartim té com a finalitat la preparació per a l'exercici d'activitats professionals que requerisquen coneixements científics, tècnics o artístics però, a més, la transmissió de la cultura i l'educació per al desenvolupament de les capacitats intel.lectuals, morals i culturals de l'estudiantat. Tanmateix en un context de formació acadèmica, s'impulsa un canvi del model educatiu copiant el model empresarial que ja fa temps va començar amb el llenguatge, per exemple ja no tenim estudiantat, ara tenim "clients", i s'ha instal·lat en la conceptualització del propi concepte d'universitat pervertint la seua finalitat educativa i humanista. L'eliminació d'un grup està lligada exclusivament a l'economia, no als necessaris arguments educatius. No hem de competir amb ningú. El que hem de fer és oferir la millor de les formacions per a tothom perquè la formació de mestres és garant de la democràcia. La pujada de la ultradreta, remarca aquesta necessitat. Cal formar acuradament al futur professorat en les disciplines que hauran d'impartir i, a més des de la interdisciplinarietat cal educar, des de la inclusió, contra el racisme, contra la xenofòbia, contra l'homofòbia, contra el sexisme, contra la desigualtat social, contra la violència de gènere, des de la conscienciació de l'emergència de l'educació ambiental i des de l'educació per a la pau. És a dir, cal educar mestres que puguen, a la seua vegada, educar críticament i ser garants de la democràcia.

He agafat en préstec el títol del microrelat d'**Augusto Monterroso** perquè la universitat que podria ser la palanca imprescindible que canvia el món, com es defensa des de la pedagogia crítica, en realitat és un dinosaure que no es mou perquè ha optat per donar suport a una concepció neoliberal de l'educació. En el temps, imprescindible educativament, de la II República els i les mestres van ser denominats "Les Llums de la República", és lamentable que aquesta idea de la necessitat de mestres de l´educació pública , formats i formades sòlidament per garantir la formació d´una ciutadania lliure, crítica, responsable i compromesa socialment, no estiga en el primer punt de la política universitària. L´educació mai és neutra, com assenyala Paulo Freire hem de tenir molt clar a favor de què i de qui eduquem i, conseqüentment en contra de qui i de què. Això ho evidencia molt clarament el que defensem en la pràctica, i esgrimir criteris mercantils en la universitat pública, cada vegada més colonitzada per l´economia, des de visions reduccionistes de la qualitat de la docència i dels seus objectius, no és el que s´espera d´una universitat pública compromesa, responsable amb l´educació pública, amb el territori i amb la ciutadania.

"Quan va despertar, el dinosaure encara hi era"

TRIBUNA

Consol Aguilar

Catedràtica de Pedagogia i Didàctica de les CC. Socials, La Llengua i la Literatura de l'UJI